

Voorwoord

In de zomer van 1991 voerde de Nederlandse Aardoliemaatschappij (NAM) een boring uit op het 'Friese Front', een tot dan toe min of meer anoniem stukje zee op ca. 65 km ten noorden van Texel. Greenpeace protesteerde tegen deze boring, ondermeer door met het actieschip 'Solo' op de geplande boorlocatie voor anker te gaan. Zeevogelonderzoekers hadden al enige tijd speciale belangstelling voor het Friese Front, waar vanwege de lokale hydrografie een bijzondere fauna en flora te vinden is (De Gee *et al.* 1991), omdat zich hier in de nazomer naar schatting 10.000 Zeekoeten *Uria aalge* met nog niet vliegvlugge kuikens ophouden (Leopold 1988). Om de argumenten voor en tegen boring in een dergelijk kwetsbaar gebied op een rijtje te krijgen heeft de Nederlandse Zeevogelgroep (NZG) tijdens haar jaarvergadering op 16 mei 1992 een forumdiscussie belegd. Op deze bijeenkomst hebben vertegenwoordigers van NAM (Bopp van Dessel) en Greenpeace (Willem Jan Goossen) door middel van korte presentaties hun mening gegeven over boringen op het Friese Front en hebben ook vertegenwoordigers van het Ministerie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (Carla Bisseling) en het Ministerie voor Economische Zaken (Peter van der Ham) de overheidsstandpunten nader toegelicht. Mardik Leopold (Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee) beschreef de bijzonderheden van het Friese Front, met name in avifaunistisch opzicht. Daarnaast was er tijd voor een discussie onder leiding van Jelle van Dijk (NZG).

Dit speciale nummer van *SULA* is geheel gewijd aan de discussies rondom boringen op het Friese Front. Mardik Leopold (NIOZ) beschrijft de hydrografie, geologie en biologie van het Friese Front. Bopp van Dessel (NAM) heeft een bijdrage verzorgd waarin de argumentatie vóór boringen wordt verstrekt, Willem-Jan Goossen (Greenpeace) beschrijft de redenen waarom Greenpeace mordicus tégen boring was en is. Vertegenwoordigers van NAM en Greenpeace zijn naderhand in de gelegenheid gesteld om commentaar te leveren op elkaars stukken en dit commentaar is hier weergegeven in de vorm van korte bijdragen van Joop Marquenie (NAM) en Willem Jan Goossen. Mardik Leopold tenslotte, vatte de meest interessante delen van de forumdiscussie samen in een afsluitend hoofdstukje met conclusies.

Namens de NZG wil ik hier allen die een bijdrage leverden aan de totstandkoming van deze speciale uitgave bedanken. De bij de forumdiscussie

aanwezige leden van de NZG, vooral Jelle van Dijk die de discussie vaardig begeleidde, Carla Bisseling (Ministerie LNV), Bopp van Dessel (NAM), Willem Jan Goossen (Greenpeace), Mardik Leopold (NIOZ), Peter van der Ham (Ministerie EZ). Henk Baptist zorgde voor het op geluidsband vastleggen van de discussie. Mardik Leopold verdient bijzondere dank voor zijn inspanningen als speciaal voor het samenstellen van deze bundel aangestelde eindredacteur. Bijzondere dank gaat uit naar de Nederlandse Aardoliemaatschappij die door het verlenen van een speciale subsidie deze uitgave heeft mogelijk gemaakt.

Gee A. de, Baars M.A. & Veer H.W. van der 1991. De Ecologie van het Friese Front. NIOZ-Rapport 1991-2, 96pp, NIOZ Texel.

Leopold M.F. 1988. A concentration of Guillemots *Uria aalge* at a tidal front near Texel after the breeding season. In: Tasker M.K. (ed.). Seabird Food and Feeding Ecology. Proc. 3rd Int. Conf. Seabird Group, Cambridge, 12-14 Febr. 1988, pp 32-33.

In summer 1991, the Dutch Gas Company (Nederlandse Aardoliemaatschappij NAM) was drilling for gas in the Frisian Front area, some 65 km to the north of Texel (Waddensea islands). Prior to the operation, as a protest against these drillings, Greenpeace anchored its ship MV SOLO right at the spot where the drillings were about to take place. The Frisian Front, a tidal front and locally enriched zone in the southern North Sea, is of particular interest to seabird biologists, mainly because of high numbers of moulting Guillemots accompanying chicks in these waters in late summer (July-September). In order to set up a discussion and to compare arguments in favour of and against drilling in such areas, the Dutch Seabird Group has organised a public discussion during its annual meeting on 16 May 1992. In this special issue of SULA, a description of the Frisian Front area itself (hydrography, geology, biology) is provided by Mardik Leopold (Netherlands Institute for Sea Research). The next contribution is a paper written by Bopp van Dessel (NAM), in which arguments in favour of the exploration in the area are given. This is followed by a paper provided by Willem Jan Goossen (Greenpeace), outlining arguments against drilling. The comments of NAM (Joop Marquenie) and Greenpeace (WJG) on each others' contributions are published separately and the issue is completed with a review of the most interesting points raised during the plenary discussions.

Kees Camphuysen

Voorzitter Nederlandse Zeevogelgroep *President Dutch Seabird Group*